

Fullorðnir námsmenn
og aðstæður þeirra

Hvatning

Hindranir

Áhugi

Menntun er máttur

Ytri áhrif

Framhaldsfræðslukerfið í núverandi mynd starfar samkvæmt lögum 27/2010 en meginmarkmið þeirra er að:

- Veita einstaklingum með stutta skólagöngu að baki aukin tækifæri til virkrar skólagöngu í samfélaginu.
- Veita einstaklingum á vinnumarkaði með stutta formlega skólagöngu að baki viðeigandi námstækifæri og auðvelda þeim að hefja nám að nýju.
- Gefa einstaklingum færi á að efla starfshæfni sína og efla ábyrgð þeirra í því tilliti.
- Skapa svigrúm og úrræði til að mæta þörfum atvinnulífsins fyrir aukna þekkingu og hæfni starfsmanna.

Ytri áhrif framhald

Framhaldsfræðslukerfið í núverandi mynd starfar samkvæmt lögum 27/2010 en meginmarkmið þeirra er að:

- Veita einstaklingum sem búa við skerta möguleika til náms eða atvinnuþátttöku. framhaldsfræðslu þar sem tekið er mið af ójafnri stöðu þeirra og hæfni.
- Afla viðurkenningar á gildi náms sem fellur utan hins formlega framhaldsskóla- og háskólakerfis.
- Stuðla að því að nám og reynsla sem aflað er utan hins formlega skólakerfis verði metin að verðleikum.
- Efla menntunarstig í landinu og íslenskt menntakerfi.

Viðmælendur í skýrslu

- Margt í „kerfinu“ fer eingöngu fram á forsendum framhaldsskólanna – ráða mjög miklu í raun.
- Styrkir og þróunarverkefni: alltaf vissar áherslur, en virðast ekki byggja á langtímahugsun.
- Framhaldsfræðslukerfið yrði gert að „menntaskóla“ sem myndi fæla „viðskiptavini“ kerfisins frá. Ekki væri eftirsóknarvert fyrir fólk sem færi þessa leið til að afla sér menntunar að „sitja með börnunum sínum“ í skólanum eða beygja sig undir ákveðna stífni í námskröfum.
- Gætum hinsvegar verið með styttra nám sem sleppti bóknámi. Bóknámsþekkingin ekki nauðsynleg fyrir fagið. (Mennta- og menningarmálaráðuneyti, *Úttekt á framhaldsfræðslukerfinu*, 2009-2013)

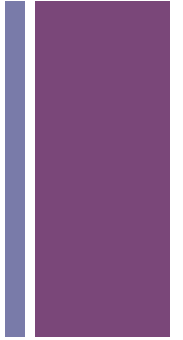
Framkvæmdaráætlun til að styrkja hærri skólastig

- Átak til styrktar starfsmenntun.
- Aukin áhersla á tæknigreinar og starfsmenntun í skyldunámsskólum.
- Efling náms- og starfsráðgjafar í grunn- og framhaldsskólum.
- Þróun nýrra starfsnámsbrauta.
- Víðtæk greining á framtíðarþörfum iðnaðarins fyrir mannafla og menntun.
- Aukin samvinna menntastofnana við atvinnulífið til að skilgreina nýjar áherslur í menntun.
- Efling vinnustaðanáms í starfsmenntun og aukin tengsl við atvinnulífið.

<http://www.forsaetisraduneyti.is/media/Skyrslur/Menntahopur-tilloguskjal-121112.pdf>

Stjórnendur og starfsfólk

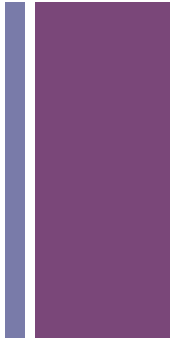

Stjórnendur fyrirtækja og stofnanna hafa gert sér grein fyrir því að þeir þurfa að reiða sig á starfsmenn sína og því verða þeir að skilja hvað það er sem hvetur starfsmenn áfram í starfi. (Kovach, 1987; Wiley, 1997)

Í dag eru mikilvægustu auðlindir fyrirtækja starfsmenn þess. Þessir starfsmenn bera með sér þekkingu, kunnáttu, tenglsanet fólks og viljann til þess að nýta sér þessa þætti í þágu fyrirtækisins. (Huselid, 1995)

ÞARFAPÝRAMÍDI MASLOWS

Áhugi/Áhugaskortur

- Skýrsla unnin af Jóni Torfa og Jóhönnu Rósu um nám fólks á aldrinum 18-75 ára gefur okkur ákveðna yfirsýn yfir þáttöku námsmanna:
- Nokkur munur er á kynjunum þar sem hlutfallslega fleiri karlmenn en konur tilgreindu annir vegna starfs síns sem ástæðu fyrir fjarveru frá námi á meðan konur voru mun líklegri til þess að nefna fjölskylduskuldbindingar og heimilisannir í þessu sambandi).
- Það vekur athygli að stór hluti þeirra sem ekki tóku þátt í fræðslu, eða 38%, sögðust einfaldlega ekki hafa áhuga á því að fara á námskeið. (Jón Torfi Jónasson og Jóhanna Rósa Arnardóttir. (1999). Símenntun á Íslandi. Yfirlit yfir nám fólks á aldrinum 18-75 ára og athugun byggð á námskeiðasókn, vorið 1998. Reykjavík: Félagsvísinda stofnun.)

Kynjamunur

- Jafnframt kemur fram í skýrslunni að þrátt fyrir að konur sækji sér stöðugt meiri menntun og hlutfall kvenna án framhaldsmenntunar hafi lækkað þá eru engu að síður mun fleiri konur en karlar í hópi þeirra sem hafa hvað stysta formlega skólagöngu.
- Þannig hafa 35% kvenna á aldrinum 24 til 65 ára aðeins lokið grunnskólaprófi
- Hlutfall karla með sömu menntun er 26% (Jón Torfi Jónasson og Andrea Gerður Dofradóttir, 2009, bls. 18-21)
- Þetta er forvitnilegt í ljósi þess að gjarnan er litið svo á að karlar fari fremur halloka í menntakerfinu en konur og er þörf áminning í þá veru að þátttaka kvenna í fræðslu þarfnist nánari athugunar.

+ Hvatning

- Hvað er það sem hvetur okkur til þess að fara læra?
- Hvaða þættir virka hvetjandi fyrir fullorðið fólk sem vill fara að læra?
- Laun, betri staða í vinnu, eykur möguleika, geta haft áhrif, auka styrk, möguleikar til að þróast áfram, geta séð fram í tíman hvar þú verður, skipulagning fyrir framtíðina, spennandi verkefni osfrv. En það getur einnig verið, atvinnuleysi, öryggi, úthald, óskín um að uppfyllta eitthvað, að eignast ný tækifæri.
- Þörfin fyrir völd, setja sér ögrandi markmið eða hafa áhrif á aðra, þörfin fyrir sjáltstæði. Annað sem gæti verið tengd þessu er einkunnir, markmið, ferðalög, tölvur, námsferðir, áhugamál, kvikmynd, tæknivæðing, til að njóta lífsins eða góð umfjöllun.
- Það getur verið innri hvöt, réttlæti, persónuleg reynsla og jákvæðar upplifanir.
- Hvatning virðist vera eitthvað sem fær okkur til að langa til að gera eitthvað

Hindranir

- Aðstæðubundnar hindranir - til dæmis tímaskortur, kostnaður og fjölskylduskuldbindingar
- Stofnanabundnar hindranir -varða skipulag og framkvæmd fræðslu sem draga með einhverju móti úr eða koma í veg fyrir þátttöku fólks.
- Viðhorfsbundnar hindranir - snúa að innri hömlum á borð við lágt sjálfsmat sem gera fólki erfitt um vik að taka þátt (Cross, 1981, bls. 98-108).

Að hverju er stefnt?

Skilvirkari menntastefna

Stytting náms

Aðgerðir við brotthvarfi hefjast í grunnskóla

Aukin virkni nemenda og nýsköpunar á öllum skólastigum

Aukin ráðgjöf til ungs fólks um menntun og atvinnu

Aukið vægi verk- og tæknináms í íslensku menntakerfi

Virkara samstarf skóla og atvinnulífsins

Mín upplifun

Í stuttu máli:

Ég upplifi góðan vilja og þekkingu á viðfangsefninu hjá öllum sem koma að menntun. Stjórnvöld, fyrirtæki, stofnanir og einstaklingar virðast meðvitaðir um þörfina á auknu aðgengi að námi. Það er möguleiki fyrir mjög marga að ganga í næstum því hvaða nám sem er. Hindranirnar virðast oft liggja hjá einstaklingnum sjálfum og aðstæðum hans.

